Nieuwe ontwikkelingen in het Emancipatiebeleid
Bijlage bij Voortgangsbrief Emancipatiebeleid 21 januari 2016

Jongens

In de Hoofdlijnenbrief Emancipatie 2013-2016 heb ik een verkenning aangekondigd naar de oorzaken van het verschil in studierendement tussen jongens en meisjes in het MBO, HBO en WO. Voor de resultaten van het onderzoek verwijs ik naar de brief en onderzoekrapportage die ik op 18 november 2015 aan de Tweede Kamer heb aangeboden.[1]

De sociale media campagne "Beat the macho", gericht op het versterken van de relationele vaardigheden van jongens van 12-18 jaar, is onlangs afgerond. De slotrapportage zal dezer dagen op Rijksoverheid.nl worden geplaatst.
Op 19 november 2015 heeft de afsluitende bijeenkomst plaatsgevonden. Emancipator gebruikt de opbrengsten in het door Emancipator in 2016 op te leveren handelingsperspectief mannenemancipatie.
Beat the Macho is een co-creatie campagne: de vorm en inhoud van de campagne zijn ontwikkeld in samenwerking met landelijke en lokale organisaties en de jongens zelf.

Gendersensitief beleid bij gemeenten

Een voorbeeld van de inzet op verankering in lokaal beleid en op samenwerking met vakdepartementen is de expertmeeting over gendersensitief beleid bij gemeenten, die afgelopen zomer is georganiseerd in opdracht van de ministeries van OCW, SZW en VWS. Staatssecretaris Van Rijn van VWS heeft in de Voortgangsrapportage Informele zorg van 24 juni 2015 aangekondigd dat ik uw Kamer hierover nader zou informeren in het kader van de voortgang van het emancipatiebeleid.[2] Dat doe ik bij dezen.

De expertmeeting had tot doel in kaart te brengen hoe gemeenten hun sociaal beleid na de decentralisaties kunnen vormgeven, zodat arbeid en (mantel)zorgtaken meer gelijkelijk tussen mannen en vrouwen worden verdeeld. Een belangrijke conclusie van de expertmeeting is dat keuzes over de verdeling van arbeid- en zorgtaken onvoldoende bewust worden gemaakt. Daarom concluderen de deelnemers dat het belangrijk is om bij gemeenten, professionals, werkgevers, zorgontvangers en mantelzorgers de bewustwording te stimuleren over de mogelijkheden in de combinatie van werk en zorg en de effecten op economische zelfstandigheid. In vervolg op de expertmeeting zullen de VNG en VWS gemeenten meegeven dat in het wijkteam en/of in het 'keukentafelgesprek' aandacht moet worden besteed aan het activeren van zowel mannen als vrouwen in het bredere sociale netwerk, ter ondersteuning van de hulpbehoevende cliënt. De overige uitkomsten van de expertmeeting zullen worden meegenomen in de voorbereiding op de arbeid- en zorgbijeenkomst die SZW in samenwerking met VWS en OCW in 2016 organiseert. Tijdens die conferentie worden ideeën voor de combinatie van arbeid- en zorg in de toekomst, besproken en in kaart gebracht. Naar aanleiding van deze bijeenkomst zal het kabinet uw Kamer een brief doen toekomen over de ontwikkelingen en toekomstperspectieven rond het thema arbeid en zorg.

Geweld in afhankelijkheidsrelaties

Op 18 november 2015 heeft Nederland het Verdrag van de Raad van Europa inzake het voorkomen en bestrijden van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld geratificeerd. Het verdrag treedt voor ons land op 1 maart 2016 in werking en geeft een belangrijke impuls aan het versterken en verbeteren van een samenhangende en gendersensitieve aanpak, met aandacht voor preventie en het bestrijden van ongelijkheid tussen mannen en vrouwen, als oorzaak voor het ontstaan en voortduren van geweld tegen vrouwen.

De goedkeuringswet beperkt zich tot de uitvoering van het Verdrag voor het Europese deel van Nederland. Dat laat onverlet dat het voornemen van het kabinet is om het Verdrag ook te laten gelden in Caribisch Nederland (Bonaire, Sint Eustatius en Saba).

---

[1] Kamerstukken II 2015/16, 34300, 92.
[2] Kamerstukken II 2015/16, 30169, 42.

Begin november 2015 vond in Nederland de Wereldconferentie Vrouwenopvang plaats, die mede met steun van het kabinet tot stand is gekomen. Met deelnemers uit 115 landen en een gevarieerd programma met circa 150 workshops, was de conferentie een groot succes te noemen. Regeringen, internationale organisaties, de private sector en civil society werden opgeroepen om actie te ondernemen om geweld tegen vrouwen en kinderen te voorkomen en te stoppen. De Wereldconferentie is onderdeel van de lange termijn strategie van het Global Network of Women's Shelters (GNWS), dat nu gevestigd is in Den Haag, en inzet op wereldwijde versterking van de netwerken.

Het eerder aangekondigde onderzoeksrapport over het doorbreken van de intergenerationele overdracht van huiselijk geweld is inmiddels afgerond.
Er is een inventarisatie gemaakt van preventiepraktijken (projecten en beleidsinitiatieven) in Nederland en Europa, met als doel het inzicht te vergroten in de mogelijkheden om de overdracht van geweld in gezinnen van generatie op generatie te voorkomen. Er wordt de komende tijd gewerkt aan een vertaalslag van de werkzame elementen voor gemeenten en professionals. De uitkomsten worden gepresenteerd in een afsluitende bijeenkomst begin juni, samen met de uitkomsten van het project follow-up genderscan, waarin wordt gewerkt aan een meer gendersensitieve aanpak van huiselijk geweld. Over de uitkomsten van deze twee projecten en de afsluitende bijeenkomst wordt u geïnformeerd in de volgende voortgangsrapportage Geweld in afhankelijkheidsrelaties.

Voor de resultaat en effectmeting van WE CAN Young (2012-2014) en de stand van zaken van de follow up genderscan verwijs ik naar de paragraaf "preventie en gender" in Voortgangsrapportage~~s~~ over geweld in afhankelijkheidsrelaties die de Staatssecretaris van VWS u eerder deze maand heeft doen toekomen.

Meer nadruk op sekse- en genderdiversiteit
Het binaire man/vrouw denken, met bijbehorende stereotiepe rolverwachtingen, is een belangrijk probleem zowel voor gendergelijkheid/vrouwenemancipatie, als voor LHBT-emancipatie. Stereotypering in termen van mannelijkheid en vrouwelijkheid is nauw verweven met homo- en transfobie, en beperkt zowel mannen als vrouwen in hun keuzevrijheid. Het bestrijden van stereotypering en het bevorderen van ruimte voor sekse- en genderdiversiteit heeft daarom aandacht binnen het emancipatiebeleid.

Op het gebied van genderdiversiteit, het binaire man/vrouw denken en sekseregistratie van overheidswege heeft de Kamer 28 september 2015 van de minister van V&J en mijzelf een brief ontvangen waarin een interdepartementale werkgroep sekseregistratie werd aangekondigd.[3] Met de uitwerking van een kabinetsbrede aanpak is gestart. Ons voornemen is uw Kamer vóór de zomer van 2016 te informeren over de resultaten.
Onderdeel van deze kabinetsbrede aanpak is de inventarisatie door de zogenaamde 'Kafka-brigade', van praktische knelpunten en hindernissen die mensen in het dagelijks leven ervaren als gevolg van de binaire indeling man/vrouw. Op basis van praktijkvoorbeelden zullen handvatten worden geformuleerd voor bedrijven, overheidsinstellingen en lokale autoriteiten om deze hindernissen zoveel mogelijk weg te nemen. Veldorganisaties die zich actief richten op aan gender gerelateerde onderwerpen worden bij deze studie betrokken. De uitkomsten van het onderzoek worden eveneens vóór de zomer van 2016 verwacht.

Sturen op samenhang en verbinden van initiatieven
Met de organisaties uit de landelijke infrastructuur rond emancipatie ben ik in gesprek over strategischer inzet en samenwerking bij het werken aan de hoofddoelen van het emancipatiebeleid. Bij subsidieaanvragen wil ik meer inhoudelijk sturen op doelen en strategieën en de impact van projecten op het beleid, en wil ik een sterkere focus op de samenhang tussen projecten en verschillende interventieniveaus, onder meer door het aangaan van strategische partnerschappen met de partijen die instellingssubsidie ontvangen.[4] De subsidieregeling Emancipatie zal hierop worden aangepast.

---

[3] Kamerstukken II 2015/16, 27859, 82.
[4] Definitie afkomstig uit 'Regeling van de Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking van 7 mei 2014, nr. DSO/MO-112/2014 tot wijziging van de Subsidieregeling Ministerie van Buitenlandse Zaken

De verbinding van activiteiten gericht op sociale acceptatie van LHBT's in de domeinen sport, onderwijs, wijken en ouderen(zorg) heeft mede naar aanleiding van vragen van het Kamerlid Van Ark[5] een impuls gekregen met de landelijke actieweek rond de jaarlijkse internationale dag tegen homofobie, bifobie en transfobie (IDAHOT) op 17 mei 2015. De landelijke Gay & Straight Allianties werken aan verduurzaming van de activiteiten en samenwerking met maatschappelijke organisaties. Dat heeft vorig jaar geresulteerd in verbinding met lokale activiteiten van tien regenboogsteden. VWS en OCW ondersteunen het werk van de landelijke Allianties.

Samenwerking en verankering internationaal
Het kabinet richt zich ook internationaal op agendering, samenwerking en verdere verankering van vrouwenrechten, gendergelijkheid en de rechten van LHBT's.

Op het gebied van vrouwenrechten en gendergelijkheid in de Europese Unie heeft Nederland samen met Slowakije en Malta op 7 december 2015 de gezamenlijke ambities gepresenteerd in een trio verklaring over gendergelijkheid. Zo zullen de mogelijkheden verkend worden om tot politieke overeenkomst te komen over de nieuwe EU (interne) *gender equality* strategie 2016-2019. In diezelfde verklaring heeft Nederland aangegeven dat zij als voorzitter van de Raad van de Europese Unie ook de mogelijkheden zal verkennen om tot politieke overeenstemming te komen inzake het 'LHBTI Actieplan'. Mede namens de minister van Buitenlandse Zaken heb ik u 22 december 2015 een schriftelijke reactie gestuurd op het LHBTI Actieplan van de Europese Commissie.[6]

Wat betreft het Caribisch deel van het Koninkrijk zet ik mij samen met mijn collega van BZK in voor de verbetering van de situatie aldaar door onder meer bijdragen aan de capaciteitsversterking van LHBT-organisaties op de (ei)landen, deskundigheidsbevordering, lotgenotencontact en aan voorlichting. Samen met BZK heb ik bijgedragen aan de activiteiten ter gelegenheid van 200 jaar Koninkrijk. Er heeft een Koninkrijksboot tijdens de jaarlijkse Canal Pride in Amsterdam meegevaren met het thema '*one kingdom - one love*'. Voor het eerst heeft het Koninkrijk der Nederlanden zich gepresenteerd als één Koninkrijk tijdens de *Commission on the Status of Women* (CSW) in New York, maart 2015. Tijdens deze CSW zette ik met name in op de aanpak van geweld tegen vrouwen.

Ik blijf mij ook multilateraal inzetten voor samenwerking gericht op verdere verankering van vrouwenrechten en rechten voor LHBTI's. Zo heb ik afgelopen jaar samen met mijn collega van Aruba en hoge vertegenwoordigers van de Filipijnen, Argentinië en de Raad van Europa tijdens genoemde CSW aandacht gevraagd voor de aanpak van geweld tegen en discriminatie van LBT-vrouwen. Eenzelfde initiatief heb ik genomen samen met Argentinië en Uruguay en Free Press Unlimited over het thema homovijandig pesten op school, tijdens de algemene UNESCO vergadering in Parijs in november 2015.

2006 met betrekking tot subsidiëring van maatschappelijke organisaties op het terrein van pleiten en beïnvloeden', Stcrt. 2014, nr.13503.
[5] Kamerstukken II 2015/16, Aanhangsel van de Handelingen 337
[6] Kamerstukken II 2015/16, 30420, 229. De I in LHBTI verwijst naar mensen met een Intersekse-conditie. Internationaal wordt deze term steeds vaker toegevoegd aan de gangbare afkorting LHBT.